

ПЕДАГОГІЧНА РАДА 23.03.2023.

Система превентивного виховання: реалії сьогодення чи виклики часу

**Голова Ради соціально-
гуманітарної та виховної роботи
коледжу**

Валентина Шинкаренко

Особливості соціально-економічних, політичних змін, які переживає наша держава сьогодні, гостро вплинули на систему освіти:

Помітним стало падіння інтересу до навчання, погіршується дисципліна, знижується антидевіантний імунітет студентів, зростає кількість важковиховуваних підлітків. Тому, поставлене завдання перед коледжем – розробити ефективну систему превентивного виховання студентської молоді є актуальним. Наша модель превентивної освіти та виховання спрямована на створення і розвиток умов, що сприяють збереженню здоров'я, життя молоді на попередження несприятливого впливу факторів соціального і природного середовища.

Превентивне виховання в умовах воєнного стану - виклик часу

Міністерство освіти і науки України зосереджує увагу на тому, що в умовах війни в Україні **одним із важливих пріоритетів в діяльності закладів освіти є профілактика шкідливих звичок та протиправної поведінки дітей та молоді**.
Виникає потреба адаптувати знання та практику, що застосовувалися і спрацьовували у мирний час, – до реалій війни, реагуючи на виклики суспільства в умовах війни.

Асоціальні прояви у вихованні :

- ❖ ПРАВОПОРУШЕННЯ

- ❖ ШКІДЛИВІ ЗВИЧКИ

- ❖ СТАТЕВІ ПОРУШЕННЯ; ПРОСТИТУЦІЯ

- ❖ ЕКОЛОГІЧНА БРУТАЛЬНІСТЬ

- ❖ ЗАЛУЧЕННЯ ДО НЕФОРМАЛЬНИХ УГРУПУВАНЬ

Превентивне виховання в закладі освіти -

- це комплексний цілеспрямований вплив на особистість у процесі її активної динамічної взаємодії із соціальними інституціями, спрямованої на фізичний, психічний, духовний, соціальний розвиток особистості, вироблення в неї імунітету до негативних впливів соціального оточення, профілактику і корекцію асоціальних проявів у поведінці дітей і молоді, на їх допомогу і захист.

Іншими словами... це

цілісна система підготовчих, профілактичних дій педагогічного колективу, спрямованих на попередження, подолання відхилень у поведінці студентів і запобігання розвитку різних форм їх асоціальної, аморальної поведінки.

Нормативно-правове забезпечення

- Загальна законодавча база
- Права дитини
- Безпечне освітнє середовище
- Протидія булінгу
- Запобігання та протидія домашньому насильству
- Запобігання та протидія торгівлі людьми

Нормативно-правове забезпечення

- Профілактика шкідливих звичок та девіантної поведінки
- Профілактика правопорушень в умовах воєнного стану
- Концепції щодо превентивного виховання

Нормативно-регламентуюча документація

- Указ «Про невідкладні заходи щодо запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу»
- Закон «Про заборону тютюнопаління в навчальних закладах та установах Міністерства освіти і науки України і затвердження заходів щодо проведення антинікотинової інформаційно-освітньої та профілактичної роботи серед дітей, учнівської та студентської молоді»
- Закон України «Про охорону дитинства»
- Закон «Про виконання Програми профілактики СНІДу та наркоманії»
- Закон «Про затвердження заходів Міністерства і науки України на виконання Програми реалізації державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів»
- Закон «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»
- Постанова Глави Адміністрації Президента України «Про основні напрями розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян України»

Об'єкти превентивного виховання:

- здобувачі освіти - студенти;
- неповнолітні, які перебувають на обліку внутріколеганському, кримінальному, наркологічному);
- неповнолітні, соціалізація яких відбувається під впливом негативних явищ (групи ризику);
- неповнолітні, які перебувають у закладах соціальної реабілітації місцях позбавлення волі або повернулися з них;
- неповнолітні, які не мають умов сімейного виховання й опіки (сироти; неповнолітні з алкоголе. нарко-залежних родин; студенти, батьки яких перебувають у місцях позбавлення волі);
- молоді сім'ї, які потребують консультативної допомоги з догляду за дітьми;
- - сім'ї, які мають дітей з хибними проявами у поведінці; з наркозалежністю чи протиправними вчинками

Суб'єкти превентивного виховання:

- педагогічні колективи закладів освіти;
- працівники служб у справах неповнолітніх, центрів соціальних служб для молоді, кримінальної міліції й інших правових установ, медичних закладів;
- працівники засобів масової інформації;
- трудові колективи, громадські, благодійні організації, релігійні конфесії;
- центри превентивного виховання.

Суб'єкти-об'єкти превентивного виховання

- ❖ **студенти, які перебувають на обліку (колежанському, кримінальному, наркологічному);**
- ❖ **студенти, соціалізація яких відбувається під впливом негативних явищ (групи ризику);**
- ❖ **неповнолітні, які не мають умов сімейного виховання й опіки;**
- ❖ **педагогічний колектив навчально-виховного закладу;**
- ❖ **працівники служби у справах дітей, центрів соціальної служби для молоді, кримінальної міліції й інших правових установ, медичних закладів;**
- ❖ **працівники засобів масової інформації;**

Основні завдання превентивного виховання:

- *створити умови для формування позитивних якостей особистості в процесі різноманітних видів трудової, навчальної, позашкільної й іншої діяльності, що сприяють інтелектуальному, морально-етичному, естетичному розвитку, виробленню стійкості до негативних впливів;*
- *забезпечити соціально-психологічну діяльність, педагогічно зорієнтовану на протидію втягуванню дітей і молоді в негативні ситуації;*
- *надавати комплексну психолого-педагогічну та медико-соціальну допомогу тим неповнолітнім, які її потребують;*
- *забезпечити адекватну соціальну реабілітацію неповнолітніх, які вчинили протиправні дії або зловживають психоактивними речовинами;*
- *стимулювати неповнолітніх до здорового способу життя і позитивної соціальної орієнтації, сприяти валеологізації навчально-виховного процесу, навчанню з раннього віку навичкам охорони власного життя і здоров'я;*
- *сприяти виробленню інтегрованих міждисциплінарних підходів при підготовці спеціалістів (педагогів, психологів, медиків, соціологів, юристів, соціальних працівників), батьків та ін., об'єднанню зусиль різних суб'єктів превентивної роботи.*

Мета превентивного виховання Коледжу

- ❖ Сформувати позитивні якості особистості: правової свідомості, уявлень, переконань, що склалися в суспільстві, почуттів, що регулюють поведінку, активної протидії порушникам законів ;
- ❖ Підвищити правову культуру;
- ❖ Сформувати навичку здорового способу життя;
- ❖ Втілювати профілактику вживання наркотичних , алкогольних і психотропних речовин;
- ❖ Надавати комплексну психолого-педагогічної допомогу неповнолітнім;
- ❖ Забезпечити адекватну соціальну реабілітацію неповнолітніх, які вчинили протиправні дії, або зловживають психоактивними речовинами

Функції превентивного виховання

- Діагностично-прогностична
- Корекційно – реабілітаційна
- Освітньо-консультативна
- Організаційно-методична
- Інтегративно – просвітницька

Етапи превентивного виховання:

Первинне (соціально-педагогічна профілактика)

Соціально-психологічні дослідження

Правова освіта

Моніторинг

Тренінги

Психологічна просвіта

Вторинне (допомога і корекція)

Поглиблене психологічне обстеження

Соціально-психологічні умови в сім'ї

Психолого-педагогічні консилиуми

Визначення причин соціальної дезадаптації

Третинне (адаптація, реабілітація й ресоціалізація)

По можливості – зміна умов виховання і розвитку

Адаптація, зміна ставлення, формування позитивної мотивації

Корекційна робота зі студентами, які зазнали психологічної травми або змінили умови проживання

Типи (етапи) превентивного виховання

а) рання, або первинна ПРЕВЕНЦІЯ (соціально-педагогічна профілактика - ПОПЕРЕДЖЕННЯ) спрямована на здійснення освітньо-профілактичних заходів та інших педагогічних моделей впливу на особистість з метою попередження різних видів небезпечної поведінки на ранніх стадіях відхилень.

Здійснюється за місцем проживання, навчання, оздоровлення та дозвілля неповнолітніх.

Типи (етапи) превентивного виховання

б) вторинне превентивне виховання ВТОРИННА ПРЕВЕНЦІЯ
(превентивна допомога і корекція); полягає у допомозі окремим категоріям групам ризику (зменшення шкоди, допомога з метою самопомоги). На цьому рівні є доцільними:

- реалізація програм превентивного виховання з «групами ризику» із залученням державних, громадських, конфесійних організацій, волонтерів;
- патронажна робота з «групами ризику», неповнолітніми із дисфункціональних сімей по усуненню соціально-психологічних передумов деструктивної поведінки;
- організація різноманітних форм превентивної освіти за місцем проживання, проведення дозвілля, у зонах відпочинку.

Типи (етапи) превентивного виховання

в) третинне превентивне виховання ТРЕТИННА ПРЕВЕНЦІЯ (адаптація, реабілітація і ресоціалізація). Реконструкції соціокультурного оточення для різних категорій дітей і молоді, допомога в спілкуванні, працевлаштуванні та навчанні з метою відновлення втрачених соціальних зв'язків або адаптації в соціальній життєдіяльності (притулки та інших спеціалізовані заклади, центри соціальної адаптації, анонімні наркологічні кабінети, діагностично-консультативні центри, служби «Телефонів довіри» іт.д.)

Превентивне виховання розглядається поліаспектно:

- ***Правовий аспект***
- ***Соціальний аспект***
- ***Педагогічний аспект***
- ***Психологічний аспект***

Напрями превентивного виховання

- **правова освіта; підвищення соціальної компетентності молоді;**
- **профілактика асоціальної поведінки молоді;**
- **утвердження здорового способу життя;**
- **формування основ морального та психологічного здоров'я;**
- **комплексна соціально-психологічна та педагогічна підтримка та допомога молоді.**

В коледжі створено соціально-психологічну службу, мета якої забезпечити психологічний супровід навчально-виховного процесу, соціальну адаптацію студентів до будь-яких життєвих ситуацій.

Причини вчинення протиправних дій:

- невисокий рівень громадянської культури і правової свідомості;
- незайнятість суспільною працею;
- негативний вплив мікросередовища;
- вади у діяльності правоохоронних органів щодо профілактики злочинів неповнолітніх;
- недостатня увага, а то й безпосередня зневага з боку держави і громадськості до проблем неповнолітніх взагалі й злочинності серед останніх зокрема;
- підбурювання з боку дорослих до вчинення злочинів;
- негативний вплив засобів масової інформації, пропаганда насильництва, збоченого сексу, наркотизації і алкоголізації, легкого життя, злочинної діяльності, проституції;
- Бездоглядність збоку батьків бездоглядність і відсутність належного контролю з боку відповідних служб і органів та родини за поведінкою, зв'язками і характером того, як підліток проводить час;
- бездоглядність майбутніх неповнолітніх потерпілих, яка сприяє створенню ситуацій і приводів для злочинів проти них;
- недоліки в організації їх дозвілля; у діяльності органів, які зобов'язані провадити безпосередню роботу з профілактики злочинності неповнолітніх і насамперед на рівні індивідуальної профілактики злочинів.

НЕБЕЗПЕЧНІ УГРУПУВАННЯ

ПВК «РЕДАН»

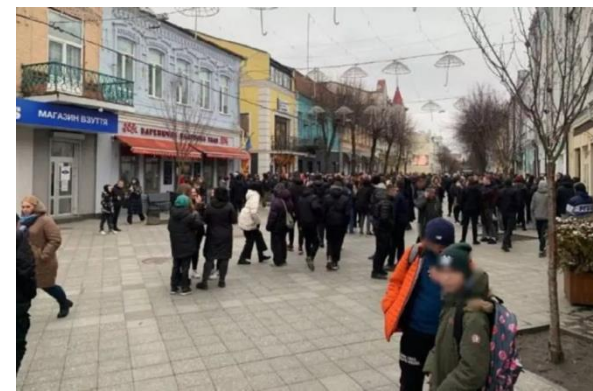
- ЗВІДКИ?
- ЧОМУ?
- ЩО ЦЕ ТАКЕ?

ПВК «РЕДАН»

- ПВК «Редан» в Україні — це російська ІПСО
- У поліції наголошують, що пропаганда насильства серед українських підлітків — це російська інформаційно-психологічна спецоперація з метою дестабілізації ситуації в нашій державі. **Правоохоронці закликають батьків стежити за своїми дітьми.**
- — Провокування масових бійок серед молоді і підлітків – це спроба російських пропагандистів провести чергову інформаційно-психологічну операцію та використати дітей, студентську молодь для дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні. *Тож поліцейські Києва вкотре закликають батьків спілкуватися з дітьми, звертати увагу на їх поведінку, коло спілкування і способи проведення дозвілля, — повідомили в поліції.*

«Редан»

- Конкретна ідеологія відсутня, але полягає у тому, щоб дати відсіч тим, хто їх пригнічує — Україною шириться субкультура з росії ПВК «Редан», учасники якої вдягаються у чорний одяг та влаштовують масові бійки в громадських місцях.
- 25, 26, 27 лютого цього року активність вказаних ініціатив фіксується у багатьох містах, зокрема в обласних центрах України.
- Що радять у поліції? Як говорити з дітьми і перевірити, чи вони, бува, не потрапили під вплив небезпечних угруповань?

КУЛЬТУРНА МОДЕЛЬ ДІДІВЩИНИ: м. Івано-Франківськ березень 2023

- *Психологи кажуть, що між дівчинкою та літньою жінкою відбувся не тільки конфлікт поколінь, вплинула і впертість однієї та іншої, бажання відстоювати свої права і свободи, невміння контактувати з молодими та багато непропрацьованого болю з подальшим викидом на першу зустрічну.*
- *"Конфлікти між людьми - це нормально, стикаються протилежності. Тільки з фази зародження він не має завершитись фазою агресії, а має перейти у вирішення, на яке би погодились дві сторони. Залежно, який досвід проживання конфліктних ситуацій проходила людина, таку й тактику буде вибирати: уникнення, компроміс, співпраця, протистояння чи пристосування", - коментує прикарпатська психологиня Наталя Федорук.*
- *Дитяча психологиня Світлана Ройз у своєму фейсбуку вказала, що дівчинка не піддалась авторитаризму старших.*

Трагічна смерть курсанта: 19 березня 2023 року

- *У неділю, 19 березня, курсант другого курсу Львівського університету внутрішніх справ Дмитро Гульчук з Рівненщини застрелився під час добового наряду. У ДБР повідомляють, 18-річного юнака могли довести до самогубства. Наразі тривають слідчі дії, призначено низку експертиз. Батьки курсанта розповіли про навчання сина в університеті, останнє СМС та втрачену передсмертну записку.*
- *Тіло 18-річного курсанта Львівського університету внутрішніх справ знайшли на території навчального закладу з вогнепальним пораненням в голову. Незадовго до цього він надіслав мамі останнє повідомлення.*
- *"Мам, вибач за це, ти дійсно хороша мама, просто я дуже поганий син. Невдаха і слабак. Я тобі вдячний за все, бо ти реально багато зробила", — читає мама курсанта Світлана Гульчук.*

Трагічна смерть курсанта: 19 березня 2023 року, 18 років, курсант Львівський університет внутрішніх справ

Світлана розповідає, син мріяв стати поліцейським.

"Він розказував, спочатку був в захопленні, що поступив. Сам поступав, ми нічим не допомагали, бо він вибрав цю професію, хотів стати поліцейським", — каже мама загиблого.

Та вже під час навчання в університеті хлопець почав скаржитись батькам на тиск командира та керівництва вишу, каже тато хлопця Олег Гульчук:

"Зайшов старшина, він розказував, і каже: "Щось в мене сьогодні поганий настрій, так, ану давайте віджимайтесь всі!" І якщо не послухаються, то вже він наказував їх. Він просив багато раз, що заберіть мене, бо тут нестерпно. Ми не думали... він така домашня дитина був, то ми вмовляли: потерпи, будеш мати освіту".

Форми превентивної роботи

Участь батьків у превентивному вихованні

Сім'я несе найбільшу відповідальність за виховання дитини.

Саме вона має виконувати головне завдання – забезпечувати матеріальні та педагогічні умови для духовного, морального, інтелектуального й фізичного розвитку юного покоління.

Успішна робота у вихованні – постійна співпраця: викладачі - батьки

- Пам'ятайте, що в зону ризику проявів деструктивної поведінки потрапляють підлітки, яким бракує батьківської уваги і підтримки, а також ті, чиє перебування в мережі Інтернет не контролюється, — застерігають в Ювенальній поліції України.

Фактори, що перешкоджають ефективній роботі з батьками:

- Очікування швидкого та легкого успіху, бажання швидко знайти легкі відповіді на складні запитання
- Відсутність досвіду групової взаємодії
- Замкненість батьків
- Завищені очікування від взаємодії з учителем
- Перекладання повної відповідальності на навчальний заклад

Що ж робити батькам, у цій ситуації

- — *Спокійно, відкрито і прямо спілкуйтеся з дитиною. Надайте їй можливість говорити, коли вона буде до цього готова. Не підганяйте її.*
- — *Якщо дитина розповідає куди вона ходить та як проводить свій час. Проявіть якомога повнішу обізнаність в обговорюваній темі; виявляйте терпіння, наполегливість, доброзичливість для уникнення емоційного дискомфорту, недовіри чи агресії з боку підлітка*
- — *Опановуйте Інтернет-технології, майте власний акаунт і станьте другом своєї дитини в соціальних мережах;*
- — *Щотижня аналізуйте вміст сторінок дитини, уважно читайте її публікації, вивчайте групи, до яких вона приєдналася;*
- — *«Познайомтеся» з її віртуальними друзями, звертайте увагу на фото й відео, що викликають інтерес дитини, зокрема ті, що збережені, поширені або вподобані;*
- — *Покажіть дитині, що вона вам небайдужа, що ви піклуєтеся про неї та запропонуйте спільно провести час.*
- — *Зосередьтеся на тому, щоб показати дитині її переваги, знайдіть у неї сильні сторони, допоможіть їй побачити себе унікальною особистістю.*
- — *Після встановлення контакту та виявлення підлітком довіри до вас, слід пояснити згубність і безперспективність деструктивної поведінки, підкріплюючи це фактами, які добре відомі підліткові; допомогти підлітку зрозуміти ступінь ризику від деструктивної поведінки і невідворотної відповідальності за скоєне (зокрема у випадку вчинення булінгу або іншого правопорушення).*

Дякую за увагу

